

VÝUKOVÉ PROGRAMY - FINANČNÍ GRAMOTNOST

PRO:

- MATEŘSKÉ ŠKOLY
- ZÁKLADNÍ ŠKOLY
- STŘEDNÍ ŠKOLY A GYMNÁZIA

FINANČNÍ GRAMOTNOST – CO?

Rádi bychom Vám představili výukové programy „**FINANČNÍ GRAMOTNOST**“.

Ve výukových programech se zaměříme na tři složky finanční gramotnosti:

- **gramotnost peněžní** - správa hotovostních a bezhotovostních peněz a transakcí s nimi a správa nástrojů k tomu určených - např. běžný účet, platební nástroje apod.
- **gramotnost cenovou** - porozumění principu „ceny peněz“ v čase, inflaci, rozdílu mezi nominální a reálnou úrokovou sazbou a porozumění cenám finančních nástrojů a služeb v praktické podobě poplatků a úrokových sazeb
- **gramotnost rozpočtovou** - rodinný rozpočet, schopnost zvládat různé životní situace, správu finančních aktiv (např. vkladů, investic a pojištění) a správu finančních závazků (např. úvěrů nebo leasingu).

Nabízíme výukové programy, které svým obsahem upevní, prohloubí a rozšíří znalosti z této oblasti. Programy jsou realizovány formou zážitkových, interaktivních, tvořivých a kooperativních metod, které kromě odborného obsahu podporují pozitivní vztahy ve skupině i zapojení jednotlivců.

V rámci realizace programů Vám ukážeme různé pomůcky, které si u nás můžete podle Vašeho zájmu na místě také objednat.

KONTAKTY

Ing. MARIE CETLOVÁ - tel.: 724 858 437; e-mail: cetlova@sofbu.cz

VOJTĚCH CETL - tel.: 724 127 545; e-mail: cetl@sofbu.cz

www.delametoprodeti.cz; <https://eshop.delametoprodeti.cz>; <https://www.facebook.com/delametoprodeti>

FINANČNÍ GRAMOTNOST – JAK?

Výukové programy „**FINANČNÍ GRAMOTNOST**“ jsou koncipovány **formou her a příběhů pro žáky mladších ročníků, pro starší potom formou diskuzí nad jednotlivými tématy a praktickými příklady, které vždy vycházejí z reálného života.** Aktivita, které během programu probíhají, zapojují všechny žáky buď samostatně nebo ve skupinách.

Protože nejsme nijak vázáni komerčními subjekty, neodnáší si žáci z těchto programů žádné sladkosti s logy bank či bankovních společností, ani bločky, tužky a „speciální nabídky“ pro rodiče od spořitelen, vydavatelů bankovních karet apod.

Naší snahou, ve spolupráci nejen s pedagogy volného času, ale především s rodiči a těmi, kteří již vstoupili na pracovní trh, je ukázat žákům napříč věkem, jak vypadá reálný život, co je v něm čeká a co je potřeba vědět. Na základě několikaleté přípravy je tento program sestaven tak, aby v každém věku ukázal dětem, malým i větším žákům a samozřejmě studentům středních škol a učilišť to, co je mnohdy překvapí, protože se o tom v rodinách, školách ani mezi vrstevníky nemluví či neučí. Mluvíme o životě a věcech, které mohou nastat, jak jim předejít a jak se na ně připravit. Vedeme všechny k tomu, aby se zamysleli, co v životě chtějí a také nechtějí.

Naším cílem je předat žákům a studentům informace a zkušenosti tak, aby mohli být v životě úspěšní a spokojení. Neučíme je vzorečky, ale říkáme, proč je důležité mluvit, přemýšlet a nebát se diskutovat o financích v širším spektru. Znalost vzorců bohužel nikoho nezachrání před finančními problémy, ale informace, ty mají cenu zlata, obzvláště v dnešní době.

Věříme, že praxe spojená s pedagogikou může přinést do života více informací všem.

FINANČNÍ GRAMOTNOST – JAK?

Rozsah této série výukových programů začíná od dětí v posledním předškolním ročníku mateřských škol a pokračuje přes jednotlivé třídy prvního a druhého stupně škol základních.

Rozdělení po jednotlivých třídách, tedy od 1 až po 9 lze stejně tak využít i pro víceletá gymnázia. **Na program základního vzdělání navazuje program pro střední školy a gymnázia**, který je sloučen do 2 samostatných bloků.

Cílem těchto lekcí není zvládnout vše během jednoho setkání, ale ideálně rozdělit témata do jedné, dvou až čtyř vyučovacích hodin, které na sebe budou v logickém sledu navazovat.

Ideální se v praxi ukazuje, že rozložení témat pro danou třídu do více bloků během celého školního roku znamená, že si děti, žáci a studenti odnáší mnohem více zkušeností a déle jim tyto informace zůstávají v paměti.

Velmi dobře lze využít tuto myšlenku jako plánovaný projektový den, který lze v rámci školní výuky propojit i s mimoškolním vzděláváním, ať jako spolupráci mezi školami a středisky volného času či DDM, případně odborníky z praxe, kteří jsou schopni tuto tematiku vysvětlovat bez motivace komerčním subjektem.

Pojměte prosím celou tuto myšlenku jako téma k diskuzi s dětmi, vašimi žáky a studenty. Cílem by mělo být, aby se přestali bát dělat chyby, ale reálně se z nich poučili do budoucího života. Tento reálný prožitek jim dá víc než obava z trestu za jejich nevědomost.

FINANČNÍ GRAMOTNOST – PROČ?

Když si vzpomeneme na období našeho dětství, určitě se nám vybaví spousta otázek, na které jsme chtěli znát odpověď. Některé odpovědi k nám časem přišly, ale některé zůstaly zahaleny tajemstvím. To tajemství jsme postupně v životě odkrývali, někdy úspěšně a někdy formou pokusů a omylů. Některé omyly nás stály více úsilí k nápravě, některé nás stály i ztráty. Některé ztráty se v čase povedlo vykompenzovat a některé bohužel ne.

Ve financích nejde vždy jen o peníze jako takové, ale o informace, které nám pomohou se ve správný čas rozhodnout, jaká je pro nás nejlepší volba. I ta se v čase mění stejně jako naše potřeby. Abychom naše potřeby dokázali správně identifikovat a porozumět jim, chodíme do školy. Ta nás naučí mnoho, ale ne všechno.

Bohužel o dvou věcech se ve škole, a nejen tam, mluví velmi málo, o sexu a o financích. Jsou to pro většinu lidí stále tabu, která nejsme z různých důvodů schopni otevřít. Upřímně si odpovězte sami na otázku, jaké by to bylo, kdybyste již v dětství tato tabu odbourali. Byl by Váš život snazší? Rozhodli byste se v některých situacích jinak? Udělali byste něco jinak?

Nejlepší školou je život sám. Abychom děti, žáky a studenty na ten jejich život mohli připravit o něco víc než běžná výuka, připravili jsme **program finanční gramotnosti**, která jim **díky prožitkům a zážitkům pomůže se v reálném životě rozhodovat** na základě zdravého úsudku a nabytých informací.

Prožitek a zážitek, který je základním principem tohoto seriálu finanční gramotnosti má za cíl vyměnit původní „tereziánský“ styl výuky za podporu vyjádření vlastního názoru. Není naším cílem trestat ty, kteří řeknou svůj názor a mýlí se. Naopak je naším cílem společně tento názor pochopit a přijít na to, jak je to v reálném světě a co je, v dané konkrétní situaci, správné.

FINANČNÍ GRAMOTNOST – PROČ?

Pokud si my všichni osvojíme tyto základní návyky, tedy nebát se říct svůj názor, vyslechnout si jiný a společně je konfrontovat s konkrétní situací, bude přicházející generace schopna lépe přijímat naše zkušenosti a bude je chtít přijmout. Stejně tak je ale důležité, abychom i my chtěli slyšet její názor a učili se novým věcem společně. Bez společné rovnosti, která se v dnešním školním světě posouvá pomalu vpřed bude jen těžké vychovávat osobnosti s vlastním názorem schopné naslouchat ostatním.

Jsme si jisti, že nikdo z Vás, kteří denně stojíte ve třídě a chcete posunout, rozvinout a podpořit schopnosti studentů kolem, nechce, aby z nich byli ti, kteří nemají vlastní názor nebo se jej bojí vyslovit.

Nechceme přece vychovat generaci, která díky minimální informovanosti, bude opět odkázána jen na příjmy ze zaměstnání, které nechtějí dělat. Nechceme ani to, aby se děti bály už od mládí investovat a ve stáří neměly na kvalitní život a důstojné stáří. Nechceme se dívat, jak po nás přijde generace, která bude odkázána žít ze stejného mála jako bohužel velká část dnešní populace.

Pojďme společně učit první generace tomu, že rozhodnutí je na nich. Řekněme jim, jaké jsou možnosti, jaké k nim vedou cesty, popíšme je, ukažme jejich výhody, ale i rizika. Věnujme čas tomu, abychom je naučili to, co sami známe a můžeme jim předat. Používejme příklady, příběhy a dejme jim šanci si to vyzkoušet nanečisto dřív, než se budou muset rozhodnout.

Udělejme to veřejně, otevřeně a nestydme se jim říct, že finance jsou důležité. Řekněme jim, že finanční instituce musí vydělávat a proto my tento jejich zisk musíme zaplatit. Někdy zbytečně a někdy příliš vysoký. Ukažme jim, že mají právo se rozhodnout sami, nikoliv podle toho, co jim říká televizní reklama.

To vše začněme hned a kdykoliv to bude možné.

Naším posláním je nenechat budoucí generaci napospas bezohlednému finančnímu trhu bez informací.

MATEŘSKÉ ŠKOLY

FINANČNÍ PŘEGRAMOTNOST PRO MŠ

NÁZEV	OBSAH	VĚK	DĚLKA	Doporučení
Finanční pregramotnost aneb BEZ PRÁCE NEJSOU KOLÁČE	<ul style="list-style-type: none"> • naučíme se, že BEZ PRÁCE NEJSOU KOLÁČE • naučíme se, že NIC V ŽIVOTĚ NENÍ ZADARMO • vysvětlíme si, kde se bere jídlo, oblečení atd. • zahrajeme si s dětmi společně příběh, ve kterém je potřeba mít od každého povolání to, co dokáže mlynář, švec, švadlenka nebo selka vyrobit či vypěstovat • k úspěchu bude potřeba správné rozhodování • naučíme se o vše požádat, a také poděkovat za to, co dostaneme 	5+	60 - 90 min	<p>Doporučujeme realizovat 2 výukové programy během školního roku.</p> <p>Téma bude v takovém případě přizpůsobeno a rozděleno do 2 bloků, čímž se zvýší efektivita přínosu pro děti.</p>

Realizace výukových programů probíhá v rámci jedné MŠ tak, aby se během dne ideálně realizovalo celkem 4x 45 minut výuky, respektive dle dohody.
Časový fond lze přizpůsobit Vaším přáním a potřebám.

ZÁKLADNÍ ŠKOLY

FINANČNÍ GRAMOTNOST pro 1 st. ZŠ (1. a 2. třída)

NÁZEV	OBSAH	VĚK	DĚLKA	Doporučení
Základy finanční gramotnosti aneb NIC NENÍ ZADARMO!!!	<ul style="list-style-type: none"> • Kam chodí maminka a tatínek, když já jsem ve škole a proč? • Kde se berou peníze? • Čeho je víc? 5 nebo 100 korun? • Co jsou peníze? • Jak můžu získat peníze já, když jsem malý? • Co dělal dříve sedlák, švec, mlynář a krejčí? • Pojďme si vyzkoušet, jestli dostaneme něco zadarmo! 	1. třída	90 min	<p>Doporučujeme realizovat 2 výukové programy během školního roku.</p> <p>Téma bude v takovém případě přizpůsobeno a rozděleno do 2 bloků, čímž se zvýší efektivita přínosu pro žáky.</p>
Základy finanční gramotnosti aneb KOLIK STOJÍ VĚCI KOLEM NÁS?	<ul style="list-style-type: none"> • Co se děje kolem nás každý den? • Co je za peníze a co zadarmo? • Kde na to vezmou rodiče peníze? • Máme na všechno dost peněz? • Jak může naše rodina ušetřit? • Znáte naše peníze? • Pojďme si vyzkoušet, jak dokážete nakoupit za 20 korun! 	2. třída	90 min	<p>Doporučujeme realizovat 2 výukové programy během školního roku.</p> <p>Téma bude v takovém případě přizpůsobeno a rozděleno do 2 bloků, čímž se zvýší efektivita přínosu pro žáky.</p>

Realizace výukových programů probíhá v rámci jedné ZŠ tak, aby se během dne ideálně realizovalo celkem 4x 45 minut výuky, respektive dle dohody.
Časový fond lze přizpůsobit Vaším přáním a potřebám

FINANČNÍ GRAMOTNOST pro 1 st. ZŠ (3. a 4. třída)

NÁZEV	OBSAH	VĚK	DĚLKA	Doporučení
Základy finanční gramotnosti aneb JAK FUNGUJÍ PENÍZE V ŽIVOTĚ?	<ul style="list-style-type: none"> • Co potřebujeme k životu? • Kde to vzniká? • Ani voda není zadarmo! • Co je to práce? • Základní formy příjmů a výdajů. • Dokázal bych hospodařit jako rodiče? • Pojďme si to vyměnit s rodiči - budu mít dost peněz? 	3. třída	90 min	<p>Doporučujeme realizovat 2 výukové programy během školního roku.</p> <p>Téma bude v takovém případě přizpůsobeno a rozděleno do 2 bloků, čímž se zvýší efektivita přínosu pro žáky.</p>
Základy finanční gramotnosti aneb JAK HOSPODAŘÍ DOSPĚLÍ?	<ul style="list-style-type: none"> • Odkud se berou peníze? • Jak s penězi platíme? • Kam peníze přijdou? • Výdaje povinné, nutné a zbytné. • Na co máme kapesné? • Co je to majetek a co bohatství? • Kolik by vám stačilo každý měsíc peněz? • Dokázal bych hospodařit jako rodiče? 	4. třída	90 min	<p>Doporučujeme realizovat 2 výukové programy během školního roku.</p> <p>Téma bude v takovém případě přizpůsobeno a rozděleno do 2 bloků, čímž se zvýší efektivita přínosu pro žáky.</p>

Realizace výukových programů probíhá v rámci jedné ZŠ tak, aby se během dne ideálně realizovalo celkem 4x 45 minut výuky, respektive dle dohody.
Časový fond lze přizpůsobit Vaším přáním a potřebám

FINANČNÍ GRAMOTNOST pro 1 st. ZŠ (5. třída)

NÁZEV	OBSAH	VĚK	DĚLKA	Doporučení
Základy finanční gramotnosti aneb ROZPOČET ANEB PLÁNOVÁNÍ PENĚZ	<ul style="list-style-type: none"> • Co musím každý měsíc zaplatit? • Příjem neboli mzda. • Jaká je průměrná mzda v ČR? • Kolik peněz ze mzdy odvedeš státu? • Co je to osobní nebo rodinný rozpočet? • Co když peníze chybí nebo přebývají? • Základní principy spoření. • Co je to půjčka? • Kolik za půjčku zaplatím a jak se tomu říká? 	5. třída	4 vyučovací hodiny	<p>Doporučujeme realizovat 2 výukové programy během školního roku.</p> <p>Téma bude v takovém případě přizpůsobeno a rozděleno do 2 bloků, čímž se zvýší efektivita přínosu pro žáky.</p>

FINANČNÍ GRAMOTNOST pro 2 st. ZŠ (6. a 7. třída)

NÁZEV	OBSAH	VĚK	DĚLKA	Doporučení
Finanční gramotnost aneb PRÁCE S PENĚZI A PLATBY	<ul style="list-style-type: none"> Jaké známe finanční instituce? Pro koho pracují lidé ve finančních institucích? Jak fungují platební nástroje a jaké známe? Platební nástroje a bankomat, terminál v obchodě apod. Jaké jsou druhy platebních karet a co se za tím skrývá? Půjčka aneb opravdu ji potřebuji? Bezpečnost znamená přemýšlet! Pojďme si vyzkoušet, jak správně a bezpečně platit, zvládneme to? 	6. třída	4 vyučovací hodiny	<p>Doporučujeme realizovat 2 výukové programy během školního roku.</p> <p>Téma bude v takovém případě přizpůsobeno a rozděleno do 2 bloků, čímž se zvýší efektivita přínosu pro žáky.</p>
Finanční gramotnost aneb O PENĚŽÍCH - MÁM JICH MOC ANEBU MÁLO	<ul style="list-style-type: none"> Mám svůj sen - jak na to? Jak sestavit rozpočet domácnosti? Rozpočet mám s přebytkem, vyrovnaný nebo se schodkem. Co to znamená? Co je to spoření? Jaký je rozdíl mezi půjčkou a úvěrem? Kde si půjčit peníze - bezpečná půjčka. Co za to zaplatím? Lži, podvody a pravdy o půjčce, úvěru, spoření a investicích. 	7. třída	4 vyučovací hodiny	<p>Doporučujeme realizovat 3 výukové programy během školního roku.</p> <p>Téma bude v takovém případě přizpůsobeno a rozděleno do 3 bloků, čímž se zvýší efektivita přínosu pro žáky.</p>

FINANČNÍ GRAMOTNOST pro 2 st. ZŠ (8. a 9. třída)

NÁZEV	OBSAH	VĚK	DĚLKA	Doporučení
Finanční gramotnost aneb JAK VYJÍT S PENĚŽI?	<ul style="list-style-type: none"> • Na začátku všeho je SEN. • Na cestě k němu jsou POTŘEBY. • Jak tedy mohu dojít ke svému SNU? • Jak vyjít s tím, co mám aneb bez rozpočtu to půjde těžko! • Čím jednou budu, práce nebo poslání? • Když peníze chybí. • Tvorba rezerv. 	8. třída	4 vyučovací hodiny	<p>Doporučujeme realizovat 3 výukové programy během školního roku.</p> <p>Téma bude v takovém případě přizpůsobeno a rozděleno do 3 bloků, čímž se zvýší efektivita přínosu pro žáky.</p>
Finanční gramotnost aneb JAK HOSPODAŘIT A SPLNIT SI SVÉ SNY	<ul style="list-style-type: none"> • Na začátku všeho je SEN, už ho znám? • Jaké potřeby jsou na mé cestě? • Co potřebujeme k získání svobody? • Mzda, povinné odvody - hrubý a čistý příjem (základ) • Kým budu? Zaměstnanec x OSVČ, podnikatel x sociální zaměstnání. • Kdy a co pojistit? Proč je to důležité. • Finanční matematika aneb půjčka, úrok, úmor, RPSN atd. • Ve vaší hlavě je SEN, nikoliv cesta do dluhů, exekucí a pod most! 	9. třída	4 vyučovací hodiny	<p>Doporučujeme realizovat 3 výukové programy během školního roku.</p> <p>Téma bude v takovém případě přizpůsobeno a rozděleno do 3 bloků, čímž se zvýší efektivita přínosu pro žáky.</p>

STŘEDNÍ ŠKOLY

FINANČNÍ GRAMOTNOST pro SŠ a Gymnázia

NÁZEV	OBSAH	VĚK	DĚLKA	Doporučení
Finanční gramotnost aneb FINANCE PLNÍ SNY - POKUD JIM ROZUMÍŠ	<ul style="list-style-type: none"> • zaměstnání x poslání • zaměstnanec x podnikatel • hlavolam života - cesta ke splnění snů • osobní rozpočet (příjmy, výdaje, povinné odvody a platby) • pyramida peněz • tvoření rezerv • bohatství a majetek • placení, tvorba ceny, inflace 	1-2. ročník SŠ	2x 90 min	<p>Doporučujeme realizovat 3 výukové programy během školního roku.</p> <p>Téma bude v takovém případě přizpůsobeno a rozděleno do 3 bloků, čímž se zvýší efektivita přínosu pro žáky.</p>
Finanční gramotnost aneb BRZY UŽ SAMI ZA SEBE	<ul style="list-style-type: none"> • zaměstnanec x podnikatel • hospodaření domácnosti • rodinný rozpočet (příjmy, výdaje, povinné odvody a platby) • výdaje zbytné a nezbytné • přebytek a nedostatek finančních prostředků • možnosti a úskalí finančního světa • půjčky, úvěry, poplatky (úrok, RPSN) • spoření, investice, dluhová past • pojištění 	3-4. ročník SŠ	2x 90 min	<p>Doporučujeme realizovat 3 výukové programy během školního roku.</p> <p>Téma bude v takovém případě přizpůsobeno a rozděleno do 3 bloků, čímž se zvýší efektivita přínosu pro žáky.</p>

KONTAKT

VOJTĚCH CETL
tel.: 724 127 545
e-mail: cetl@sofbu.cz

Ing. MARIE CETLOVÁ
tel.: 724 858 437
e-mail: cetlova@sofbu.cz

Leberova 461
671 68 Šanov

www.delametoprodeti.cz
<https://eshop.delametoprodeti.cz>
<https://www.facebook.com/delametoprodeti>